

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Augustini in euangelium secundum Iohannem sermones
CXXIII - Cod. Aug. perg. 47**

Augustinus, Aurelius

[Reichenau ?], [14. Jh.]

Sermo CVIII

[urn:nbn:de:bsz:31-64194](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-64194)

tamquam in uno & seminituo quod est xpi, si ergo semen abrahae hoc est
xpi. quid aliud dictum est quibus dictum est. ergo abrahae semen estis. nisi
ergo xpi estis. inde est quod alio loco idem ipse apostolus ait; nunc gaudeo
in passionibus pro uobis & adimpleo ea quae desunt pressurarum xpi in car-
ne mea; non dixit pressurarum mearum sed xpi quia membrum erat xpi &
in suis persecutionibus quales xpi in toto suo corpore pati oportebat. & iam
ipse pressuras eius pro sua portione adimplebat; quod ut hoc & iam loco cer-
tum sit. attende sequentia. Cum enim dixisset. & pro eis ego scifico me ipsum.
ut intellegeremus hoc eum dixisse quos eos scificaret. ipse mox addidit. ut
sint & ipsi scificati in ueritate; quod quid est aliud quam in me secundum
id quod ueritas est uerbum illud in principio dicitur. in quo & ipse filius hominis
scificatus est ab initio creationis suae quando uerbum factum est caro. quia
una persona facta est uerbum & homo. Tunc ergo scificauit se in se. hoc
est hominem se in uerbo; sed quia unus xpi uerbum & homo scificans ho-
minem in uerbo. propter sua uero membra. & pro eis inquit ego. id est
quod pro sit & iam ipsis. quia & ipsi sunt ego. sicut mihi profuit in me quia
homo sum sine ipsis. & ego scifico me ipsum. hoc est ipsos in me tamquam
me ipsum scifico ego. quoniam in me & iam ipsi sunt ego. ut sint ipsi scificati in
ueritate; quid est & ipsi. nisi quem a modo ego in ueritate quod ipsum
ego. Deinde iam non solum de apostolis sed & iam de suis ceteris membris in-
cipit dicere. quod donante ipso alio sermone tractandum est.

**INCIPIT SERMO CVIII. DE EO QUOD DICIT NON PRO HIS
AUTEM ROGO TANTUM SED ET PRO HIS QUI CREDITURI
SUNT PER UERBUM EORUM IN ME.**

Dñs ih̄s iam sua propinquante passione cum orasset pro discipulis suis
quos & apostolos nominauit. cum quibus cenauerat ultimam cenam.
de qua traditor eius per buccellam manifestatus exierat. & cum quibus post
eius egressum antequam pro eis oraret. multa fuerat iam loquutus. adiunxit
& ceteros qui in eum fuerant credituri. & ait ad patrem. Non pro his autem
rogo tantum. id est pro discipulis qui cum illo tunc erant. sed & pro eis in-
quit qui credituri sunt per uerbum eorum in me. ubi omnes suos intellegi
uoluit; non solum qui tunc erant in carne. sed & iam qui futuri erant; quos
quos enim postea crediderunt in eum. per uerbum apostolorum sine dubio
crediderunt & donec ueniat credituri sunt; ipsi enim dixerat. & uos testi-
monium perhibetis. quia ab initio mecum estis. & per hoc euangelium mi-
nistratum est & antequam scriberetur. & utique. quisquis in xpm credit euin-
gelio credit; non itaque. hitantum intellegendi sunt quos ait in se credituros

per uerbum eorum qui ipsos cum incarnate uiuissent. apostolos audierunt. sed & post obitum eorum & nos longe post nati per uerbum eorum credidimus in xpm. qm̄ ipsi quicum illo tunc fuerunt quod ab illo audierunt. ceteris predicarunt. atq; ita uerbum eorum ut & iam nos crediderimus ad nos usq; peruenit ubicumq; est eius ecclesia. & peruenturum est ad posteros. Quicumq; ubicumq; in eum postea credituri sunt; potest itaq; uideri h̄c in hac oratione non orasse pro quibusdam suis. nisi diligenter scrutemur in eadem oratione uerba eius; si enim pro eis prius orauit sicut iam ostendimus quicum illo tunc erant. postea uero & iam pro eis qui per uerbum eorum in illum fuerant credituri. potest dici non orasse pro illis qui neq; tunc erant cum illo quando ista dicebat. neq; per uerbum eorum postea sed in eum. siue per ipsos siue quomodo libet tamen ante crediderant. numquid enim cum illo tunc erat nathanahel. numquid ioseph ille ab arimathia qui corpus eius a pilato petiuit. quem iam discipulum eius fuisse iste ipse iohannes euangelista testatur. numquid maria mater eius & aliae feminae quas eius discipulas in euangelio iam tunc fuisse didicimus. numquid cum illo tunc erant de quibus sepe dicit idem iohannes euangelista. multi crediderunt in eum. nam unde erat multitudo illa eorum quicum ramis partim praecedebant. partim sequebantur insidentem iumento dicentes. benedictus qui uenit in nomine dñi. & cum eis pueri de quibus ipse ait fuisse praedictum. ex ore infantium & lactentium perfecisti laudem. unde quingenti fr̄s quibus simul post resurrectionem non apparuiss̄. nisi in eum ante credidissent. unde illi centum & nouem quicum istis undecim centum & uiginti erant. quando simul congregati post eius ascensum expectauerunt & acceperunt promissum sp̄m sc̄m. unde erant ista omnes. nisi ex illis de quibus dictum est. multi crediderunt in eum. Non ergo pro eis tunc saluator orauit. qm̄ pro eis orauit quicum illo tunc erant. & pro aliis qui per uerbum eorum in eum non iam crediderant. sed fuerant credituri; isti autem nec cum illo tunc erant. & in eum iam ante crediderant. Omitto dicere de symeone sene qui infantulum credidit. De anna proph̄etissa. De zacharia & elysab̄th qui eum proph̄tauerunt antequam de uirgine nasceretur. De filio eorum iohanne praecursore eius amico sponsi. qui eum & in sc̄o sp̄u agnouit & absentem praedicauit & alius agnoscendum cum praesens esset ostendit. hos omitto. qm̄ responderi potest orandum pro talibus mortuis non fuisse. quicum magnis suis meritis hinc abierant & recepti quiescebant; hoc enim & de antiquis iustis similiter respondetur; quis enim eorum ad damnationem totius massae perditionis quae per unum hominem facta est. saluus esse potuiss̄. nisi in

unum mediatorē dī & hominum in carne uenturum reuelante spū
credidissēt. sed numquid ei pro apostolis orandum fuit. & pro tam multis
qui in hac uita adhuc erant. Nec cum illo tunc erant. & ante iam credide-
rant orandum non fuit. quis hoc dixerit. Intellegendum est igitur quod
nondum in eum sic crediderant. quomodo in se credi uolebat. quando qui-
dem & ipse p̄rus cui confitentia & dicenti. tu es xp̄s filius dī uiui. tam mag-
num testimonium perhibuerat. magis eum mori nolebat. quam mortuū
resurrecturum esse credebat. Unde mox ab eo appellatus est satanas. fi-
deliores itaq. repperiuntur quidam defuncti iam fuerant & resurrecturum
xp̄m reuelante spū non utiq. dubitabant. quam illi qui cum credidissent
ipsum redempturum israel. uisa eius morte spem totam quam de illo
habuerant perdidērunt. Nihil itaq. melius credimus. quam post resurrec-
tionem in peritō spū scō & doctis & confirmatis apostolis eisq. in ecclesia
primitus doctoribus constitutis. per eorum uerbum sic alios credidisse. quē
an̄modum in xp̄m credi oportebat. id est ut fidem resurrectionis eius
tenerent. ac per hoc & illos omnes qui iam in eum credidisse uidebantur.
adeorum numerum pertinuisse. pro quibus orauit dicens. Non prohibis aut̄
rogo tantum sed & prohibis qui creditur sunt per uerbum eorum in me.
sed restat nobis ad istam quaestionem adhuc soluendam beatus aposto-
lus & latro ille crudelis in scelestis. fidelis in cruce. Paulus quippe apostolus
non ab hominibus. neq. per hominem. sed per ih̄m xp̄m se factum dicit
apostolum & de ipso suo euangelio loquens ait. Neq. enim ego ab homine
accepi illud. neq. didici. sed per reuelationem ih̄i xp̄i. quomodo igitur
erit in eis de quibus dictum est. creditur sunt per uerbum eorum in me.
Latro uero ille tunc credidit. quando in ipsis doctoribus fides qua fuerat
qualiscumq. defecit. nec ipse itaq. per eorum uerbum credidit in ih̄m
xp̄m. & tamen sic edidit ut quem uidebat crucifixum confiteretur non
solum resurrecturum. uerum & iam regnaturum dicendo. memento mei
cum ueneris in regnum tuum. proinde relinquitur. ut sid̄ns ih̄s hac orati-
one pro suis omnibus quicumq. in hac uita quae temptatio est super ter-
ram uel tunc erant. uel futuri erant. orasse credendus est. Sic intellegam̄
quod dictum est. per uerbum eorum. ut ipsum uerbum fidei quod praedi-
cauerunt in mundo. hic significatum esse credamus. dictum autem esse uer-
bum eorum. q̄m̄ ab ipsis est primitus ac praecipue praedicatum. iam enim
ab ipsis praedicabatur in terra. quando per reuelationem ih̄i xp̄i ipsum
uerbum eorum paulus accepit. unde & contulit cum eis euangelium. ne
forte in uacuum cucurrissēt aut curressēt. & dexteras ei dederunt. quia

& in illo quamuis non per eos illi dictum. tamen uerbum suum quod iam praedicabant & in quo fundati fuerant inuenerunt. de quo uerbo resurrectionis xpi idem dicit apostolus. siue ego. siue illi sic praedicamus & sic credidistis. & iterum hoc inquit uerbum fidei quod praedicamus. quia si confessus fueris in ore tuo. quia dñs est ih̄s & credideris in corde tuo quia dñs illum suscitauit a mortuis. saluus eris. & in actibus apostolorum legitur. quod in xpo dñs definit fidei omnibus. suscitans eum a mortuis; hoc uerbum fidei quia principaliter ac primitus per apostolos qui ei coheserant. praedicatum est. ideo uerbum eorum dictum est; neque enim propterea non est uerbum dñi. quia dictum est uerbum eorum. cum dicit idem apostolus thessalonicenses excepisse a se non ut uerbum hominum sed sicut est inquit uerbum dñi. ideo ergo dñi. quia dñs id donauit. eorum uero uerbum dictum est. quia hoc praedicandum illis dñs primitus ac praecipue commendauit; ac per hoc & iam ille latro in fide sua uerbum eorum habebat. quod eorum propterea dictum erat. quoniam praedicandum ad eorum officium primitus ac praecipue pertinebat. Denique cum murmuratum esset & de ministerio mensarum a iudeis grecorum antequam paulus credidisset in xpo. responderunt apostoli quid dño ante coheserunt. non est bonum nos relinquere uerbum dñi & ministrare mensis; tunc ordinandos diaconos prouiderunt. ne ipsi a praedicandi uerbi auocarentur officio. Unde merito dictum est uerbum eorum quod est uerbum fidei. per quod omnes in xpm unde cumque id audierint crediderint. uel audaturi & credituri sunt; ergo illa oratione pro omnibus quos redemit. siue tunc in carne uiuentes siue postea futuros redemptor noster orauit. cum rogans pro apostolis qui cum illo tunc erant. adiunxit & iam illos qui per eorum uerbum in eum fuerant credituri; quid autem adiunctis illis deinde dicit. alia disputatione tractandum est.

INCIPIT SERMO EX DEO QUOD DICIT UT OMNES UNUM SINT SICUT PATER IN ME ET EGOMETE USQ. AD IO ET DILEXISTI EOS SICUT ET ME DILEXISTI

Cum dñs ih̄s orasset & pro discipulis suis quos tunc secum habebat atque adiunxisset suos alios dicens. Non pro his autem rogo tantum sed & pro eis qui credituri sunt per uerbum eorum in me. uelut quae est enim quid uel quare pro illis rogare & continuo subiit dicens; ut omnes unum sint. Sicut tu pater in me & ego in te. ut & ipsi in nobis unum sint; & superior cum adhuc pro solis discipulis quos secum habebat orasset. Pater sc̄e inquit serua eos in nomine tuo quos dedisti mihi. ut sint unum sicut & nos; hoc ergo & iam nunc & pro nobis rogauit. quod tunc pro illis ut omnes